

інших областей України та реалізуватися в тому числі за рахунок місцевих бюджетів.

Слід відмітити, що у Республіці Білорусія фінансова політика у сфері сільського господарства передусім передбачає державну підтримку системи кредитування аграрної сфери, різні види та розміри кредитів авансування та інше; формування доступності кредиту, зокрема визначення процентної ставки, строків користування і погашення; регулювання системи оперативного фінансового обслуговування, формування каналів і розмірів фінансування (субсидії, дотації, здешевлення кредиту, погашення обов'язкових страхових внесків) та інше. Встановлюються заходи спрямовані на стабілізацію внутрішнього ринку сільськогосподарської продукції, визначаються учасники, їх поведінка на ринку [5].

Однак, слід визначити, що не будь-який зарубіжний досвід може бути корисним. Зокрема П.Ф. Кулинич відмічає, що, наприклад, при створенні системи агрохолдингів, які акумулюють все більше сільськогосподарських земель і складається з юридичних осіб, які зареєстровані за кордоном або в великих містах країни. Тому податки з доходів не надходять у сільські бюджети [4, с.11]. Отже, агрохолдинги слід вважати юридичними особами, діяльність яких спрямована передусім на отримання прибутку, а не на розвиток сільського господарства, наповнення місцевих бюджетів.

На нашу думку, фінансування розвитку сільського господарства в Україні слід визначити пріоритетом під час формування державного бюджету України. Обґрунтовуючи власну позицію, зазначимо, що будь-яка розвинута країна навіть не маючи таких родючих земель – чорноземів, які має Україна позиціонує себе як сільськогосподарська, аграрна країна. І це – престижно. Україна ж, яка протягом всієї своєї історії завжди була країною, в якій вирощувалася найкраща сільськогосподарська продукція, на даний час не приділяє значної уваги розвитку села і сільського господарства. Тому, фінансування саме цієї сфери господарства має стати пріоритетом державної політики і відповідно фінансуватися в такому розмірі, щоб країна відчула значне збільшення інвестицій в аграрну сферу.

Література:

1. Марусенко Р. Стан законодавчого забезпечення та перспективи державної реєстрації прав на земельні ділянки / Р. Марусенко // Українське комерційне право. 2010. – №10 – С. 30 – 37.
2. Пресіч Ю., Елефтеріаді Т. Про хибні підготовлених рішень, що стосуються земельної сфери, голів райдержадміністрацій відтепер сповіщають електронною поштою / Ю. Пресіч, Т. Елефтеріаді // Землевпорядний вісник. 2010. – №8. – С. 22–25.
3. Кулинич П. Приватизація сільгоспземель є виправданим, але недостатнім кроком земельної реформи / П. Кулинич // Землевпорядний вісник. 2010. – №7. – С. 10–11.
4. Ефременко Н., Галицын Н. Аграрная реформа и государственное регулирование: перспективы Беларуси / Н. Ефременко, Н. Галицын // Земле нужен хозяин. Об адаптации сельского хозяйства Беларуси к рыночным условиям / Сборник

докладов и законопроектов под редакцией В. Шлындикова [Електронний ресурс]
Режим доступу: <http://www.ucpb.org/rus/library/landowner/7.shtml>

СТРОКИ РОЗГЛЯДУ СУДОВИХ СПРАВ: ПЕРЕШКОДА У РОЗВИТКУ СУДОВОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Волік В.В. –
юрисконсульт юридичного
управління Донецької міської
ради, к.ю.н.

Загальновідомо, що судочинство в Україні не відрізняється швидкістю. На його повільний рух як проблему українського судочинства звертали увагу В.П. Яворський та інші правознавці [1, с. 5; 2, с. 132]. Непоодинокі випадки, коли Європейським судом строки розгляду справ в Україні визнаються такими, що не відповідають вимогам розумності [3, с. 24; 4, с. 22]. Розглянемо простий приклад: у листопаді 2006 року до господарського суду Донецької області звернулося ТОВ “Транспортно-експедиційна лізингова компанія МТС” до ВАТ “Азовзальмаш” з позовом про стягнення заборгованості за договором поставки у 3 000 000 гривень. За подання цього позову ТОВ “Транспортно-експедиційна лізингова компанія МТС” сплатила 25 500 гривень державного мита та 118 гривень витрат з інформаційно-технічного забезпечення суду. Мирова угода була укладена у вересні 2009 року, згідно з якою відповідач відшкодував заборгованість за договором та суми судових платежів [5]. Здавалося б, позивач отримав відшкодування, його вимоги були задоволені, витрати на судові платежі повернуті, але інфляція (яка в Україні лише у 2009 році склала 22,6% [6]) “з’їла” частину коштів позивача. Тобто фактично звернення до суду стало для недобросовісного контрагента своєрідним відстроченням сплати боргу, а позивачеві – завдало збитків через інфляцію, бо добросовісному позивачу необхідно сплатити судові платежі відразу при зверненні до суду, втішаючи себе надією, що ці витрати будуть повернуті після винесення рішення. А інфляційні процеси тим часом “з’їдають” частину коштів, що вносилися як судові платежі.

До причин тяганини у розгляді судових справ відносять як проблеми у функціонуванні судової системи [7, с. 7], так і дії учасників процесу. А.В. Юдін, у дисертаційному дослідженні “Зловживання процесуальними правами в цивільному судочинстві” вирізняє сімнадцять способів цілком законного затягування судового процесу, до яких можуть вдаватися сторони [8, с. 121].

Таким чином, справи можуть розглядатися роками, недобросовісні відповідачі чи інші учасники процесу можуть вдаватися до різних заходів задля затягування розгляду справ. Апеляційне та касаційне провадження також відбуваються з порушенням встановлених законом термінів, а звернення до Верховного суду України може загальмувати прийняття рішення у справі на невизначений проміжок часу.

На нашу думку, для вирішення цієї проблеми законодавцю необхідно вдатися до адміністративних стягнень з недобросовісних учасників судового процесу.

Література:

1. Яворський В. П. Необґрунтований судовий розгляд справ є порушенням права на справедливий судовий процес / Яворський В. П. // Українська Гельсінська спілка з прав людини. – 2004. – № 2. – С. 5.
2. Цивільний процес: [навч. посіб.] / [Андрушко А. В., Білоусов Ю. В., Стефанчук Р. О., Угриновська О. І. та ін.]; за ред. Ю. В. Білоусова. – К. : Прецедент, 2005. – 367 с.
3. Луковська В., Коваль І. Аналіз звернень до Європейського суду з прав людини / В. Луковська, І. Коваль // Міністерство Юстиції України. – 2004. – № 5. – С. 22–24.
4. Теліга та інші проти України: рішення Європейського суду з прав людини (м. Страсбург) від 21 грудня 2006 року // Офіційний вісник України. – 2007. – № 3. – С. 22.
5. Архівна справа 20/253: Господарський суд Донецької обл.
6. Офіційний сайт госкомстату. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Волинець А. Порушення строків судового розгляду: хто винен? / Волинець А. // Юридичний журнал. – 2007. – № 2. – С. 23.
8. Юдин А. В. Злоупотребление процессуальными правами в гражданском судопроизводстве / Юдин А. В. – СПб. : Издат. дом Сп.-Петербур. гос. ун-та, 2005. – 360 с.

ОСОБЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТЫ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОЙ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ

Саркисян Лев Григорьевич – профессор кафедры маркетинга и коммерческого дела Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского, к.э.н., профессор;
Казакова Елена Борисовна – доцент кафедры маркетинга и коммерческого дела Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского, к.э.н.

В последние годы украинский рынок был одним из самых привлекательных розничных рынков во всем мире. Каждый рынок в любой отрасли проходит через четыре цикла: становление, рост, зрелость и насыщение. На стадии становления

формируется организованная торговля. Однако сегодня основной доминантой остается неорганизованная торговля. Далее в фазах роста и зрелости активно развивается организованная торговля. В фазе зрелости и насыщения происходит профилирование форматов. Появляются лидеры по форматам торговли, в разрезе регионов и т.д. Розничная торговля в Украине сегодня находится в фазе роста. По статистике увеличение оборота розничной торговли составляло порядка 20–25% в год. Кризис вносит свои коррективы, и рынок достаточно быстро, ускоренными темпами, продвигается в фазу зрелости, которая, как правило, отличается некоторым замедлением темпов роста рынка, консолидацией, профилированием форматов, когда уже сети не могут позволить себе развивать сразу несколько форматов торговли, а вынуждены делать конкретный выбор и фокусироваться на определенных форматах торговли и регионах. Хорошей новостью в данном случае является тот факт, что, перейдя в стадию зрелости, мы все равно находимся на растущем рынке. Если брать во внимание рынки Западной, Центральной и Восточной Европы, большинство из них постепенно входит в фазу стагнации, даже некоторого падения. Украинский же рынок — растущий. Это очень важный момент для потенциальных инвесторов, которые сегодня ищут для себя партнеров именно на растущих рынках. Динамика развития розничного рынка Украины свидетельствует, что он рос активными темпами как в продовольственном, так и в непродовольственном сегменте, даже несмотря на все инфляционные составляющие. В 2010 г. ожидается постепенное восстановление роста рынка.

Украинский рынок интересен для потенциальных инвесторов, хотя количество источников финансирования его дальнейшего роста уменьшилось.

Отечественный рынок розничной торговли переживает не наилучшие времена. В последнем рейтинге инвестируемости ритейла, составленном А.Т. Kearney, Украина заняла 17 – е место, потерявши за год 12 позиций (таблица 1).

Таблица 1. УКРАИНСКИЙ РИТЕЙЛ

Рейтинг привлекательности инвестиций в ритейл в 2007 – 2008 годах*

Страна	2008	2007	Изменение за год
	год	год	
	Позиция	Позиция	
<i>Вьетнам</i>	1	4	+3
<i>Индия</i>	2	1	-1
<i>Россия</i>	3	2	-1
<i>Китай</i>	4	3	-1
<i>Египет</i>	5	14	+9
<i>Марокко</i>	6	15	+9
<i>Саудовская Аравия</i>	7	10	+3
<i>Чили</i>	8	6	-2
<i>Бразилия</i>	9	20	+11
<i>Турция</i>	10	13	+3
<i>Мексика</i>	11	9	-2
<i>Алжир</i>	12	25	+13
<i>Малайзия</i>	13	8	-5
<i>Перу</i>	14	22	+8

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
ЛУГАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ ім. Е.О. Дідоренка

*Збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної конференції*

**ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ,
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ
ТА ФІНАНСОВО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

ЧАСТИНА ПЕРША

*«Господарсько-правове та фінансово-правове
забезпечення розвитку
економіки України»
(м. Донецьк, 26 листопада 2010 року)*

Донецьк
2010

УДК 346 (063)
ББК 67.99(2)3
Р 64

*Рекомендовано до друку
вченою радою факультету права
Донецького юридичного інституту
ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка
(протокол № 2 від 29 жовтня 2010 року)*

Господарсько-правове та фінансово-правове забезпечення розвитку економіки України: Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції «Господарсько-правове, цивільно-правове та фінансово-правове забезпечення розвитку економіки України» (м. Донецьк, 26 листопада 2010 року): У 2-х частинах. – Частина перша. – Донецьк: ТОВ «Цифрова типографія», 2010. – 294 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- Деревянко Б.В.** - завідувач кафедри господарського та екологічного права Донецького юридичного інституту ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, кандидат юридичних наук, доцент;
Гребенник О.Ю. - старший лаборант кафедри господарського та екологічного права Донецького юридичного інституту ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка

У збірнику представлено тези доповідей, які були оприлюднені у ході роботи у секцій «Господарсько-правове забезпечення розвитку економіки України» та «Фінансово-правове забезпечення розвитку економіки України» Всеукраїнської науково-практичної конференції «Господарсько-правове, цивільно-правове та фінансово-правове забезпечення розвитку економіки України», що відбулася у Донецькому юридичному інституті Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка 26 листопада 2010 року.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів юридичного напрямку, практичних працівників і широкий читачський загал.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Колектив авторів, 2010
© Донецький юридичний інститут, 2010

ПРАЦІ ЗА СЕКЦІЄЮ «Господарсько-правове забезпечення розвитку економіки України»

ЩОДО ПІДСТАВ ВИНИКНЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗБЕРІГАННЯ

Благовісний Сергій Григорович –
заступник начальника ННІ
управління Національної академії
внутрішніх справ, к.ю.н., доцент

Поняття «зберігання» може вживатися у багатьох значеннях і, зокрема, в економічному та юридичному. В економічному значенні зберігання може означати певний вид господарської діяльності людини, спрямований на забезпечення фізичної, біологічної, хімічної схоронності об'єктів матеріального світу, на недопущення негативного впливу внутрішніх та зовнішніх факторів [1, с. 558]. Так, зберігання може здійснюватися власником речі одноособово або іншими особами (зберігачами) на підставі цивільно-правових договорів, закону чи інших правових засад. У такому разі виникають відповідні зберігальні правовідносини, а відтак, зберігання стає правовою категорією, оскільки зберігач набуває відповідного юридичного обов'язку забезпечити на певних умовах внутрішню і зовнішню схоронність речі.

У цивільному праві України центральне місце в інституті зберігання, безумовно, займають норми, які регулюють договірні відносини щодо зберігання майна. Такі норми «увібрали усталені правові конструкції ЦК УРСР, а також багато у чому по-новому врегулювали відносини зі зберігання майна відповідно до сучасних соціально-економічних реалій та світового досвіду розвитку правових систем, а також особливостей правової системи України» [2, с. 307].

Як відомо, підставами виникнення зобов'язань є певні юридичні факти або їх сукупність (фактичний склад). Згідно ч. 2 ст. 509 ЦК України зобов'язання виникають із договору та інших підстав, встановлених статтею 11 ЦК [3]. До інших підстав відносяться односторонні правочини, адміністративні акти, заподіяння шкоди тощо.

Аналіз, насамперед, відповідних положень ЦК України дає можливість визначити наступні основні підстави виникнення зобов'язань зберігання.

До першої групи підстав виникнення обов'язку зберігання необхідно віднести підстави, які виникають з особливого правового статусу окремих суб'єктів цивільного права (наприклад, опікунів). Відповідно до ст. 72 ЦК України опікун зобов'язаний дбати про збереження та використання майна підопічного у його інтересах. На жаль, у цьому разі не розкриваються права і обов'язки опікуна стосовно зберігання майна підопічного. Тому тут можна лише зауважити, що опікун може особисто зберігати майно підопічного або передавати його на зберігання іншим особам за договором зберігання.

ЗМІСТ

ПРАЦІ ЗА СЕКЦІЄЮ «Господарсько-правове забезпечення розвитку економіки України»	4
Благовісний С.Г. Щодо підстав виникнення зобов'язань зберігання	4
Смолин Г.В. До питання публічно-правової ролі господарського договору	7
Дерев'янко Б.В. Питання забезпечення прав виконавця за договором про надання освітніх послуг	10
Шелухин Н.Л. Правовое регулирование международных перевозок по законодательству Республики Казахстан	13
Коростей В.И. Правовое устройство Украины	17
Труш І.В. Конституційно-правове регулювання відносин спільної власності територіальних громад села, селища, міста	20
Кулібаба В.С. Законодавство іноземних держав про недобросовісну конкуренцію	23
Руденко Л.Д. К вопросу о финансовом обеспечении ответственности туроператоров и турагентов	25
Коваль І.Ф. Природа правовідносин щодо використання об'єктів промислової власності	28
Щербаківа Н.В. Вопросы оспаривания крупных сделок акционерного общества	31
Булатов Е.В. К вопросу о предпринимательстве некоммерческих организаций	34
Зверева Е.В. К вопросу о необходимости построения функционально-целевой системы защиты потребительского рынка	37
Резнікова В.В. Посередництво і представництво: спільне та відмінне	39
Серебрякова Ю.О. Щодо поняття оренди у чинному законодавстві	42
Мелех Л.В., Винник Т.Я. Окремі аспекти юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства	44
Павлюченко Ю.М. До питання поняття реалізації господарсько-правової відповідальності	47
Мелех Л.В., Соляр Н.А. Теоретичні засади юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища	50
Амелічева Л.П. Деякі проблеми стандартизації в сфері права працівників на безпеку праці	54
Писарева Е.А. Щодо забезпечення виконання договору ренти	57
Полухович В.І. Щодо системи державного регулювання фондового ринку України	61
Титова Е.В. Об отдельных аспектах осуществления упрощенной процедуры государственной регистрации прекращения юридического лица	64
Некрасова Т.В. Щодо питання розробки державних програм як форми державного планування господарської діяльності	66
Настечко К.О. Фінансування сільського господарства в Україні	69

Волік В.В. Строки розгляду судових справ: перешкоди у розвитку судової системи в Україні	72
Саркісян Л.Г., Казікова Е.А. Особенности и приоритеты развития современной розничной торговли	73
Скопенко Н.С., Кирилленко О.М. Економіко-правові особливості застосування термінів «слиття», «поглинання», «придбання», «консолідація»	77
Зозуля Є.В. Протидія корупції як фактор забезпечення розвитку економіки України	78
Вечірко І.О. Сучасний стан та шляхи вдосконалення законодавства, що регулює процесуальні правовідносини в справах про банкрутство	81
Остривний І.Н. К вопросу об учредительных документах высших учебных заведений частной формы собственности	85
Шем'якін О.В. Реформування законодавства щодо протидії корупції в економічній сфері з урахуванням зарубіжного досвіду та українських традицій правозастосування	87
Ставицький О.В. Окремі питання правового статусу господарських міністерств	92
Мороз Л.Я. Державне регулювання торговельно-біржової діяльності	93
Рижкова Є.Ю. Щодо нормативного визначення понять «медична допомога» та «медичні послуги»	96
Хачук К.Д. До питання статусу органів місцевого самоврядування як суб'єктів організаційно-господарських повноважень	98
Алексєєва Ю.С. К вопросу о правовом регулировании участия учредителя в частном предприятии	101
Шунькіна Н.О. Захист від неправомірного використання товару іншого виробника: теорія та практика	104
Загрішева Н.В. Поняття трансферу технологій	106
Дорошенко Л.М. Об отдельных проблемах признания недействительной записи о поведении государственной регистрации	108
Кеер Ю.В. К вопросу о структуре коммерческого наименования	110
Ямкова І.М. Вдосконалення державного регулювання діяльності громадян підприємств	113
Шульга Р.Р. Щодо проблеми господарсько-правового регулювання діяльності з надання послуг	116
Денисенко О.В. Сучасний стан господарського законодавства та шляхи його вдосконалення	118
Радомська О.В. Мирова угода у процедурі банкрутства	121
Бернатович К.В. Історико-правова характеристика виконавчого провадження в Україні	124
Шипшин В.А. Щодо ефективності державного контролю у сфері захисту рослин	126
Пилипенко С.І. Економічна безпека залізничного транспорту, як чинник економічного суверенітету України	131